

**Tractatvs De Præventionē Ivdiciali [!], Sev De
Contentione Ivrisdictionvm**

Tonduti, Pierre François de

Lvgdvni, M.DC.LXXIII.

Capvt XXIV. Cum sententia in causa matrimoniali lata nunquam transeat in iudicatum, si post decem dies cùm non fuisset ab ea appellatum, de illius sententiæ iustitia disputatur, vtrum causa hæc ad ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98370](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98370)

à liberis, §. si vel parens, num. 67. ff. de liber. agnoscen. Caneer. lib. 3. var. res. fol. cap. 11. de sponsalib. numer. 175. vers. circa hac. Afflict. decif. 152. num. 1. Et ratio est, quia in prima instantia, nulla vigere potest præsumptio boni iuris; sed aliud est in secunda quando vxor pro se coram iudice Ecclesiastico sententiam in sui fauorem obtinuit, & sic stante vxoris paupertate, & præsumptione boni iuris ex iudicis Ecclesiastici sententia resultante, potest iudex laicus, nulla cognitione causæ adhibita circa matrimonium, vxori hoc casu alimenta adiudicare, neque dicetur attentare in præiudicium appellationis per maritum interpositæ. Lancell. de assen. parte 2. cap. 12. limit. 24. in princip.

CAPVT XXIV.

ARGVMENTVM.

Cum sententia in causa matrimoniali lata nunquam transeat in iudicatum, si post decem dies cum non fuisset ab ea appellatum, de illius sententiæ iustitia disputatur, vtrum causa hæc ad iudicem Ecclesiasticum qui præuenit & sententiam tulit, remittenda sit, an vero per Iudicem superiorem alteri committenda.

SVMMARIVM.

- 1 Sententia lata in causâ matrimoniali, nunquam transeat in iudicatum.
- 2 Si tamen non fuerit appellatum à sententia matrimoniali, recurri debet pro eius iniustitia declaranda ad eundem iudicem qui illam pronunciauit, non ad Metropolitanum.
- 3 Si sententia matrimonialis post decem dies in dubium reuocetur, vrendum est remedio simplicis querelæ, non appellationis.
- 4 Quando à sententia recurritur per viam querelæ, idem iudex qui illam protulit, ad eundem est.
- 5 Si commissio offeratur in signaturâ Legationis, super simplici querelâ, erit rescribendum, & causa committenda, quia licet Metropolitanus adiri non possit per viam simplicis querelæ, potest tamen Legatus.

ATA fuit sententia super nullitate matrimonij in tribunali Episcopi, à qua non fuit intra decem dies appellatum. Post lapsum decem dierum præsentata fuit commissio in Dataria Legationis Auenionensis, & causa dicti recursus, seu querelæ & appellationis commissa fuit Auditori Legationis. Aduocatus & procurator Episcopalis institit causam ad tribunal Episcopi remitti, ex eo quod non fuit ab illa sententia intra legitima tempora appellatum. Quæsitum fuit vtrum commissio subsisteret, an vero causa ad tribunal Episcopi esset remittenda.

Videretur etiam cessante simplici querelâ, commissionem appellationis subsistere, nec locum esse remissioni causæ: quia licet intra decem dies non fuisset appellatum, tamen illa sententia in causa matrimoniali lata, nunquam in iudicatum transiit. cap. lator, de sent. & re iudic. ibi, Mandamus quatenus si vobis confuerit, eos per iudicem Ecclesiasticum fuisse

legitimè separatos, & Ecclesiam deceptam, ipsos faciat sicut virum, & uxorem in simul permanere: cap. con. sanguinei, cap. tenor, cap. fraternitatis, de frigido, & malefic. & vbiq. DD. Couar. de sponsalib. parte 2. cap. 8. §. 12. m. 24. versic. sententia vero, Sanchez de matrim. lib. 7. disp. 100. per totam.

In contrarium tamen videtur prima facie statuentum, nempe, causam istam ad iudicem ordinarium Ecclesiasticum qui sententiam tulit, esse remittendam, aut si in gradu appellationis sententia illa matrimonialis fuisset confirmata, & ab huiusmodi confirmatione non fuisset appellatum, & tamen aduersus illam, seu illas sententias error, aut evidens iniustitia proponeretur, causam ad eundem de cuius sententia agitur esse remittendam, nec alium iudicem aut Notarium adiri posse. Ratio est, quia hoc iudicium, non per viam appellationis, sed per viam simplicis querelæ tractandum est, cap. 1. de offic. legati, cap. pastoralis, in princip. de offic. ordin. cap. venerabilibus in princip. de offic. ordin. in 6. glo. in cap. fraternitatis, in verb. Eornicario, in fin. de frig. & maleficiat. quam ibi DD. sequuntur. Quando autem negotium disputari debet per viam simplicis querelæ, Metropolitanus adiri non potest, sed ad eundem Episcopum seu alium ordinarium, qui tulit sententiam, recurrendum est. Couar. in 4. Decret. c. 8. §. 12. num. 2. versic. Tercio. Sanchez dicto lib. 7. disp. 100. numer. 9. Immo nec coram Nuncio Apostolico hanc querelam proponi posse, cum per viam querelæ adiri & iudicare nequeat, dicit Marta dicto consil. 86. num. 14. vbi loquitur de Nuncio Apostolico Venetiarum. Verum hæc omnia locum quidem habent in iudiciis non habentibus facultatem de causis cognoscendi per viam querelæ, nam aliud est in illis quibus talis facultas data est, veluti si querela coram Legato proponatur. Vnde si per viam querelæ commissio proponatur in Legatione, poterit sine dubio Legatus aut Vicelegatus committere, neque fundatus erit procurator Episcopalis petendo remissionem, quia Legatus de iure causas etiam per viam simplicis querelæ cognoscere potest, per text. expressum in c. 1. offic. leg. Sanc. loc. cit. n. 9. in fin. vnde inoleuit praxis, vt in commissionibus, quæ dantur in Legatione, semper petatur committi causam appellationis, querelæ, recursus, & nullitatis. Hac igitur in questione concludendum est, transacto tempore legitimo ad appellationem interponendam in causa matrimoniali, adiri non posse Metropolitanum, sed eundem dumtaxat iudicem qui sententiam tulit, nisi gravatus adire malit Legatum aut alium qui facultatem habet causas per viam simplicis querelæ cognoscendi. Scacc. de appellat. quest. 12. num. 81. Talem autem facultatem Legato vel Vicelegato Auenionensi competere indubitatum est, tam de iure communi quam ex facultatibus Legationis: & probauimus p. 3. qq. benefic. c. 200. in art. 40. facultatum Legationis.

CAPVT XXV.

ARGVMENTVM.

De Præuentione in causis decimalibus, si de decimis ipsi aut de iure decimandi agatur, hoc est decimis quoad temporalitatem, vel quoad ius spirituale ex quo illarum exactio dependet. Quid si agatur contra